

İLHAN ARSEL

Kur'an'ın Eleştirisi-2

Semavi Dinlerin "Kutsal" Bilinen Kitapları

İÇİNDEKİLER

KUR'AN'IN ELEŞTİRİSİ

III. BÖLÜM KUR'AN'IN BİLİMSELLİK AÇISINDAN ELEŞTİRİSİ

<i>KUR'AN'IN BİLİMSELLİK AÇISINDAN ELEŞTİRİSİ</i>	15
<i>KUR'AN'DAKİ SONU GELMEZ TEKRARLAMALAR VE BUNDAN DOĞMA SAKINCALAR</i>	25
<i>KUR'AN'DAKİ UYUMSUZLUKLAR, TUTARSIZLIKLAR, KAPALILIKLAR VE ANLAŞILMAZLIKLAR HAKKINDA ("APAÇIK" OLDUĞU SÖYLENEN KUR'AN'IN "APAÇIK" OLMAYAN YÖNLERİ)</i>	39
<i>"APAÇIK" VE "ANLAŞILIR" ŞEKİLDE GÖNDERİLDİĞİ SÖYLENEN KUR'AN, İSTER "BİÇİM", İSTER "KAPSAM" VE İSTER "İÇERİK" BAKIMINDAN OLSUN, HER YÖNÜYLE "APAÇIK" OLMAKTAN, "ANLAŞILIRLIKTAN" UZAKTIR</i>	45
<i>KUR'ANI "APAÇIK" OLMAK ÜZERE İNDİRDİĞİNİ SÖYLEYEN TANRI, ÇOĞU ZAMAN ONU ANLAŞILAMAZ NİTELİKTE KILMAKTA, HATTA BAZI HALLERDE ANLAŞILMAMASINDAN YANA OLMAKTA!</i>	59
<i>KULLARINI İNANÇ BOCALAMASINDA BIRAKMAMAK İÇİN TANRI, BAZI AYETLERİ ANLAŞILAMAZ NİTELİKTE KILMIŞ!</i>	63
<i>"APAÇIK" OLDUĞU SÖYLENEN KUR'AN'IN, "APAÇIK" OLMAYAN YÖNLERİNDEN DİĞER BAZI ÖRNEKLER! (DEVAM)</i>	71
<i>KUR'AN'DAKİ "ANLAŞILMAZLIK" LARIN NEDENİ, SADECE AYETLERİN "APAÇIK" OLMAYIŞIYLA DEĞİL, GELİŞİGÜZEL VE KARMAKARIŞIK ŞEKİLDE SIRALANMALARıyla DA İLGİLİDİR</i>	119

<i>KUR'AN'DAKİ ANLAŞILMAZLIKLARIN DİĞER NEDENLERİ HAKKINDA (DEVAM)</i>	123
<i>KUR'AN'DAKİ BİÇİMSEL UYUMSUZLUKLAR VE TUTARSIZLIKLAR HAKKINDA (DEVAM)</i>	135
<i>İÇERİK VE BİÇİMSELLİK BAKIMINDAN, KUR'AN'DAKİ TUTARSIZLIKLAR, UYUMSUZLUKLAR VE BİLİMSELLİĞE AYKIRILIKLAR (DEVAM)</i>	165
<i>"KUR'AN AYETLERİNDE TAKDİM-TEHİR VARDIR" DİYEREK, TUTARSIZLIKLARI, UYUMSUZLUKLARI VE ANLAMSIZLIKLARI GÖZ ARDI ETME ÇABALARI</i>	245
<i>KUR'AN'DAKİ KISSALAR (HİKÂYELELER, MASALLAR) BÖLÜK PÖRÇÜK, ÇOĞU KEZ KOPUK, BAŞI SONU BELİRSİZ ŞEKİLDE ANLATILIR</i>	265
<i>DİZİN</i>	315

KUR'AN'IN ELEŞTİRİSİ

III. BÖLÜM
KUR'AN'IN
BİLİMSELLİK AÇISINDAN
ELEŞTİRİSİ

KURAN'IN BİLİMSELLİK AÇISINDAN ELEŞTİRİSİ

19. yüzyılın ortalarında Avrupa'nın en geri kalmış iki ülkesinden biri *Çarlık Rusya'sı*, diğeri ise *Osmanlı İmparatorluğu*'ydu. O dönemin ünlü bir düşünürü, bu iki ülkenin geleceğe yönelik durumlarını bilimselliğe vurarak şu kıyaslamada bulunmaktaydı: "*Rusya muhtemelen gelişme sürecine girecek ve içinde bulunduğu ataletten sıyrılabilecektir; fakat Osmanlı İmparatorluğu için böyle bir ihtimal söz konusu olamaz; çünkü Osmanlı Kur'an'a bağlıdır.*" Tarihi gelişme göstermiştir ki, bu sözlerde "kehanet" değil, gerçek yatmaktaydı. Nitekim bilindiği gibi Rusya, 20. yüzyılda yeryüzünün iki "Süper Devlet"inden biri kertesine erişmiş, Osmanlı Devleti ise bütün reform çabalarına rağmen, *Kur'an'a* saplanmışlık nedeniyle, yok olup gitmiştir. Atatürk'ün yarattığı Cumhuriyet, *Kur'an* rehberliği yerine, akıl rehberliğine dayalı olduğu içindir ki, yeryüzünde mevcut bütün İslam ülkelerinin önüne geçmiş, siyasal ve sosyal alanlarda uygarlık sürecine girmiş ve işte bugün Avrupa Birliği'ne üye olma şansına erişmiştir. Bu örnek, bir kez daha şu gerçeği ortaya vurmuştur ki, *Kur'an'a* dayalı olarak hiçbir toplum için siyasal, sosyal, ekonomik ve daha doğrusu fikrî ve bilimsel yönde gelişme olasılığı yoktur. Nitekim 1400 yıllık İslam tarihi bunun böyle olduğunun kanıtıdır. Birçok yayınıımızda değindiğimiz gibi, her ne kadar iki yüzyıl gibi kısa sürelik bir İslam uygarlığından söz edilirse de, bu uygarlık *Kur'an'dan* kaynaklanmış değildir; Eski Yunan bilimlerinden kaynaklanmış ve bu kaynaklardan koptuğu an son bulmuştur.

Ne yazık ki, tarihsel gerçeğin bu olduğundan habersiz aydınlarımız ve onlara mihmandarlık eden mollalarımız, İslam vahyi demek olan *Kur'an* ile "akıl" arasında uzlaşmazlık bulunmadığını, *Kur'an'ın*

akla hitap ettiğini ve onu kendisine "rakip" ya da "muhalif" görmediğini söylemekten ve genellikle vahyi aklın önüne geçirme heveslerinden kendilerini alamazlar. Oysa İslam vahyi, akla önem ve değer vermez. Vermek şöyle dursun ve fakat akılı, her hususta kendisine baş eğmekle görevli bir robot bilir. İslamda "vahiy" ile "akıl" arasında uzlaşma diye bir şey yoktur ve olamaz, çünkü "vahiy" Tanrı'nın (yani "Yaratan"ın) iradesi, "akıl" ise insanın (yani "Yaratılan"ın) iradesini yapan şey olarak kabul edilir. Tanrı'nın her şeyi bildiği, insanın ise hiçbir şey bilmediği faraziyesinden hareketle, vahyin akla rehberlik etmesi beklenir.

Ne var ki, akıl, vahyin rehberliğine tabi kılındığı an müspet ilim yapamaz durumda kalır. Çünkü "müspet ilim" denen şey, aklın bağımsız olarak iş görebilmesiyle, deney ve eleştirilere girişebilmesiyle, tez-antitez gibi "dialog" usullerine dayalı olarak senteze ulaşabilmesiyle, doğa olaylarındaki "sebeup" ve "illet" ilişkilerini akılcı yoldan ortaya vurabilmesiyle, "olay" ile "sonuç" arasında değerlendirme yapabilmesiyle elde edilebilen bir şeydir. Oysa *İslam vahyi*, ne deney ve eleştiriye ne tartışma usullerine ne "sebeup" ve "illet" ilişkilerinin incelenmesine, ne de aklın özgür ve serbest işleyişine olanak tanır. O kendisini, yanılmazlığın işareti ve "mutlak gerçeğin" ta kendisi olarak her şeyin üstünde görür, bu nedenle hiçbir konuda *akilla* uzlaşma gereği hissetmez. Nitekim *Kur'an*'ı gözden geçirdiğimizde tanık olduğumuz ilk şey, *vahiy* ile *akıl*ın her konuda çatıştığıdır. Bu çatışma, insan sorunları alanında olduğu kadar evren ve doğayı kapsayan tüm sorunlar bakımından kendini belli eder. Başka bir deyimle *Kur'an*'ın ne "Tanrı" anlayışı ne "insan" anlayışı ne de "evren" anlayışı, akılcı verilerle bağdaşabilir nitelikte şeylerdir. Bu hususlardan bir kısmına daha önceki çalışmalarımızla değinmiştik, bir kısmına da yeni yayınlarımızla ayrıca değineceğiz. Fakat aklın vahiyle uzlaşamaz olduğu hususundaki sayısız örnekten şu birkaçını tekrar anımsatalım ki, *Kur'an*'da "*Müşrikleri öldürünüz*" (Tevbe Suresi, ayet 5) diye ayetler var *Kur'an*'da "*İslamdan başka bir dine yönelenler sapıktırlar*" (Âl-i İmrân Suresi, ayet 85; Saff Suresi, ayet 9 vs.) şeklinde ayetler var, *Kur'an*'da Yahudileri ve Hıristiyanları, Müslümanlığı kabul etmemelerinin cezası olarak "cizye" (kafa parası) ödemeye zorlayan, ödemedikleri takdirde onlara karşı savaş açılmasını öngören ayetler var, (Tevbe Suresi, ayet 29), *Kur'an*'da, ana baba ve kardeş gibi yakın akraba dahi olsalar "müşriklere", "kâfirlere" mağfiyet dilenmemesini öngören ayetler var (Tevbe Suresi, ayet 113) *Kur'an*'da İslamdan başka inançta olanlarla dost olmayı ya da onlara karşı sevgi ve saygı beslemeyi yasaklayan ayetler var (Âl-i İmrân Suresi, ayet 28;

Mâide Suresi, ayet 51-52, 57-60; Bakara Suresi, ayet 28-29 vs.) *Kur'an*'da, farklı inançta olanları kötülleyen, aşağılayan daha nice ayet var. Bu ayetler 1.400 yıl boyunca benimsenmiş ve uygulanmış şeyler. Şimdi soralım: Hiç bu tür ayetlerin sağlam bir akılla uzlaşabileceğini düşünmek mümkün olur mu? Hiç farklı inançtaki insanları birbirlerine düşman kılan, birbirlerine boğazlatan vahiyleri akılcı temele oturtmak düşünülebilir mi?¹ Ve hele hiç, Tanrı'nın insanları kâfir yapıp, sonra onları cezalandırmak için cehenneme attığını düşünmek mümkün müdür? (Örneğin En'âm Suresi, ayet 125.)

Yine bunun gibi *Kur'an*, köleliği Tanrısal bir kuruluş olarak doğal bilir ve örneğin "*Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen, başkasının mah olmuş bir köle ile katımızdan kendisine verdiğimiz güzel rızktan gizli ve açık harcayan (hür) bir kimseyi örnek verir. Bunlar hiç eşit olurlar mı?..*" şeklindeki ayetler (bkz. Nahl Suresi, ayet 75; Rûm Suresi, ayet 28, 30 vs.) yanında, erkeklerin diledikleri kadar cariye (köle kadın) edinebileceklerine dair hükümleri (örneğin Nisâ Suresi, ayet 3) içerir. Bu tür ayetlere dayalı olaraktır ki, Muhammed, yaşamı boyunca köleler edinmiş, köleleri kendi hizmetinde çalıştırmış, köle almış, köle satmış, böylece köleliği İslamın temel kuruluşlarından biri haline getirmek hususunda kendinden örnekler vermiştir. Yine bu yüzdendir ki, kölelik, bütün İslam ülkelerinde 1.400 yıl boyunca doğal bir kuruluş olarak benimsenmiş ve ancak uygar ülkelerin baskıları sonucunda resmen uygulanmaktan çıkarılmıştır.² Söylemeye gerek yoktur ki, *Kur'an*'daki bu tür vahiyleri akılla uzlaştırmak mümkün değildir, çünkü akıl, köleliği insan şahsiyetinin haysiyetine aykırı bulur.

Yine aynı şekilde *Kur'an*, kadını aşağılayan hükümlerle dolu! Kadını aklen ve dinen eksik olarak tanımlamaktan, şahitlikte ya da miras paylaşmasında yarım saymaktan tutunuz da, kadını, giyinmesine, oturup kalkmasına, sokağa çıkmasına, konuşmasına, sesinin tonunu ayarlamasına, kocasının seks ihtiyacını kusursuzca karşılamasına ya da kocası tarafından dövülmesine varıncaya kadar her hususta özgürlükten yoksun, aşağılık bir yaratık sayan vahiyler içermekte.³ Hiç bu tür vahiylerin *akıl* tarafından benimsenmesi mümkün müdür?

1 Bu konuda bkz. İlhan Arsel, *Aydın ve "Aydın"*, yeni eklemelerle, gözden geçirilmiş ve yeniden düzenlenmiş 3. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Mart 1997; *Toplumsal Geriliklerimizin Sorumluları Din Adamları*, 3. basım, Kaynak Yayınları, Aralık 1996; *İslama Göre Diğer Dinler*, 1. basım, Kaynak Yayınları, Mart 1999.

2 Bu konuda bkz. İlhan Arsel, *Şeriat ve Kölelik*, 1. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Ağustos 1997.

3 Bu konuda bkz. İlhan Arsel, *Şeriat ve Kadın*, yeniden düzenlenmiş ve gözden geçirilmiş 20. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Şubat 2014.

Yine bunun gibi *Kur'an*'da, bazı kişilerin gönüllerini İslama ısındırabilmek için Tanrı'nın maddi çıkarlar sağladığına dair ayetler vardır ki (örneğin *Tevbe Suresi*, ayet 60), Arabın ünlü ve güçlü kişilerini (Müellefetü'l-Kulub) İslama kazandırmak maksadıyla konmuştur ve *Taberi* gibi yorumcuların açıklamalarına göre "rüşvet" anlamına gelir.⁴ Söylemeye gerek yoktur ki, *akıl*, Tanrı'nın bu tür yollara başvurarak iş görebileceğini kabul edemez.

Yine *Kur'an*'da Tanrı'nın, tıpkı insanlar gibi, fakat onlardan çok daha büyük bir ustalıklarla hile yaptığına, tuzak kurduğuna dair ayetler var ki (örneğin *Âl-i İmrân Suresi*, ayet 54; *Enfâl Suresi*, ayet 30; *Yunus Suresi*, ayet 21),⁵ Tanrı fikrine saygılı bir akıl için kabul edilemeyecek nitelikte şeylerdir.

Yine aynı şekilde *Kur'an*'da Tanrı'nın, sırf gözü kapalı şekilde boyun eğsinler diye, erkek kullarına "*memeleri yeni sertleşmiş ceylan gözlü güzel kızlar*" vaat ettiği yazılıdır ki (örneğin *Rahman Suresi*, ayet 46-78; *Sâd Suresi*, ayet 49-52 vs.), Tanrı fikrindeki kutsallığa inanmış bir *akıl* için, asla geçerli olamaz.

Kuşku edilemez ki, saymakla bitmeyecek kadar çok olan bu tür vahiylerle aklın uzlaşabileceğini düşünmek güçtür. Aksine akıl, bunlara karşı her an isyan edercesine muhtemelen şu soruları sorma ihtiyacındadır: İslamdan başka din ve inançtadırlar diye neden insanlar öldürülsün? Neden onlara karşı düşmanlık beslensin? Neden ana baba ya da kardeşler için, farklı inançtandırlar diye mağfiret dilenmesin? Önemli olan şey, insanlığa yararlı olmak, dürüst olmak, iyiliksever olmak vs. değil midir? İslamdan başka din ve inançta bulunan, iyi, dürüst, insansever kimselere karşı neden sevgi beslenmesin? Neden Tanrı, insanlar arasında köle olanlar ve olmayanlar diye ayırım yapsın ve insan haysiyetiyle bağdaşmayan bu tür bir eşitsizliğe yer vermekle övünsün? Neden Tanrı kadını aşağılasın ve kadını aşağılamanın bütün insanlığı aşağılamak olduğundan habersiz bulunsun? Neden Tanrı insanların gönüllerini açıp onları dilediği gibi Müslüman yapmak gücüne sahip olduğu halde, onlara ganimetten pay ayırmak ya da güzel kadınlar sağlamak gibi usullere başvursun?

Öte yandan vahiy, hiçbir şeyi akılcı yoldan ortaya vurmaz. Vahyin ortaya vurduğu verilerde "sebep" ve "illet" ilişkisi ya da "olay" ile "sonuç" arasında nedensel değerlendirme diye bir şey söz konusu olmaz. Örneğin vahiy "*Altın ve gümüş kaplarda yiyip içenlerin karınla-*

4 Ki, aralarında Muhammed'e karşı önce kafa tutan Ebu Süfyan ya da Avf oğlu Malik, Habisoğlu Akrâ, Hişam oğlu Amr vs. gibi kimseler vardır.

5 Bu konuda bkz. Turan Dursun, *Din Bu-3 İslamda Toplum ve Laiklik*, 5. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Ağustos 2013, s.29; *Din Bu-1*, 9. basım, Kaynak Yayınları, İstanbul, Aralık 2013, s.54.

rında cehennem ateşi kaynayacaktır" der. Yani, altın ve gümüş kaptaki yiyip içmenin günah olup yasaklandığını belirtmek ister. Fakat belirtirken bu yasağı, "olay" ile "sonuç" arasındaki nedensel ilişkilere dayalı olarak değerlendirmez. Akla hitap etmediği için akılcı nitelikteki bir gerekçeye yönelmez. Yine bunun gibi vahiy "*Çorba içerken ya da yemek yerken çanağın ortasından değil, kenarından başlayın*" der ve ekler: "*Çünkü Tanrı'nın inayeti çanağın kenarında toplanmış olup, ortasına doğru azalır.*" Yine vahiy "*Yemek yerken örtüye dökülen kırıntıları yiyin, aksi takdirde şeytan gelir onları yer*" der. Görüldüğü gibi, vahyin yaptırım gücü cehennem ateşiyle ya da cinler ve şeytanlarla korkutmalara dayalıdır ki, gelişmiş bir aklın ciddiye alamayacağı şeylerdir. Çünkü aklın yaptırım gücü, deney ve diyalektik usullerine dayalıdır. Kişi yaşam kurallarının mantıksal anlamını ve amacını akılcı düşünce yoluyla öğrenmiş olsa, örneğin çorbayı içerken çanağın ortasından değil, kenarından başlamakla dilinin yanmayacağını ve çünkü çanağın kenarlarının orta kısma nazaran daha ılık olduğunu deneysel ve biçimsel mantık yoluyla bellemiş olsa, düşünme gücüne ve yaratıcı zekâyâ yönelmekte güçlük çekmez. Böylece yaşamını ve davranışlarını akıl ve mantık rehberliğiyle ayarlamak ve fikren gelişmek olasılığını bulur.

Öte yandan vahiylerden oluştuğu söylenen *Kur'an*'da, İslamcılardan "ilim" diye tanımladıkları her şey akla ve bilimsel araştırmalara ters düşer nitelikte şeylerdir. Nice örnekten biri olarak şunu verelim: *Kur'an*'a göre Tanrı, yeryüzünü (arz) bir döşek yapmış, uzatıp döşemiş ve dağları da birer çivi (ya da "kazık") olarak çakmış ve şöyle demiş: "*Biz yeri bir döşek, dağları da birer çivi (evlad) yapmadık mı?*" (Nebe' Suresi, ayet 6-7; Nâziât Suresi, ayet 32). "*O, o Tanrı'dır ki, yer'i uzatıp döşemiştir ve onda yerleşik dağlar yapmıştır...*" (Ra'd Suresi, ayet 3). Yeri döşek yapıp uzattığını ve dağları da çivi (kazık) olarak çaktığını söylemekle Tanrı ne demek istemiştir? Belli değil. Bunun nedenini Tanrı, *Kur'an*'ın başka yerlerine serpiştirmiş bulunduğunu ayetlerle bildiriyor ve diyor ki, dağları çivi gibi çakmakla, yeryüzünün (ve içindikilerin) sallanmasını, sarsılmasını önlemiştir: "*Tanrı, sizi sallayıp çalkalamasın diye, yeryüzüne, yerleşik dağlar koydu...*" (Nahl Suresi, ayet 15).⁶ Anlaşılan o ki, Tanrı, deprem olmasın ve deprem yüzünden insanlar sarsıntıya ve sefalete uğramasın diye, dağları, yeryüzüne birer çivi gibi çakıvermiştir. Söylemeye gerek yoktur ki, bu sözlerde

6 Aynı doğrultudaki sözler için ayrıca bkz. Enbiyâ Suresi, ayet 31; Lokman Suresi, ayet 10; Neml Suresi, ayet 61; Fussilet Suresi, ayet 10; Kaf Suresi, ayet 7; Mürselât Suresi, ayet 27; bu konuda bkz. Turan Dursun, *age*, s.232.

akılcı bilime yatkın hiçbir şey yok. Aksine bütün bunlar, aklın bilimsel ve deneysel yollarla cerh ettiği şeylerdir.

Üstelik bir de şu var ki, "vahiy" diye öne sürülen bu yukarıdaki sözler, "ilim" olsun diye sarf edilmiş değil, fakat sadece Tanrı'yı putlardan daha güçlü imiş gibi göstermek için Muhammed tarafından *Kur'an'a* konmuş şeylerdir. Nitekim *Kur'an'da* şöyle yazılı: "(Allah) daha nice alametler (yarattı)... O halde yaratan (Allah), yaratmayan (putlar) gibi olur mu? Hâlâ düşünmüyor musunuz?" (Nahl Suresi, ayet 16-17). Dikkat edileceği gibi Tanrı, üstünlüğünü anlatmak için, hani sanki şöyle der gibidir: "Ben yeryüzünü yarattım, sarsılmasın diye üzerine dağları çivi gibi çaktım. Bunun gibi daha nice alametler yarattım. Şimdi düşünün bir kere: Yaratıcı olan ben mi üstünüm, yoksa yaratma gücünden yoksun olan putlar mı?" Üstelik de üstünlüğüyle putlara meydan okuyan bu Tanrı, kullarıyla adeta alay edercesine "Hâlâ düşünmüyor musunuz?" diye sormakta! Sanki bu yukarıdaki anlatımlar, akılcı düşünceye yer verir şeylermiş gibi!

Yine bunun gibi *Kur'an* ayetlerinin büyük bir kısmı, akli dışlayan efsane niteliğindeki hikâyeye ve masallardan oluşur. Bu hikâyelerin ve masalların hemen tümü, uydurma olaylarla ve hayali nitelikteki kahramanlarla doldurulmuştur. Örneğin tarih içerisinde "İbrahim Peygamber" diye bir kimse mevcut olmadığı halde, *Kur'an'da* Tanrı'nın *İbrahim'e* "Müslim ol" dediği ve onun da "Müslim oldum" dediği (Bakara Suresi, ayet 131-132), İbrahim'in ne Yahudi ne de Hıristiyan olmayıp "ilk Müslüman" ve "Müslümanların babası" olduğu (Âl-i İmrân Suresi, ayet 67; Hac Suresi, ayet 78), yakılmak üzere ateşe atıldığı halde ateşin onu yakmadığı (Enbiyâ Suresi, ayet 68-70), Muhammed'in Tanrı tarafından onun dinine eriştirildiği (Nisâ Suresi, ayet 125; En'âm Suresi, ayet 161) ya da buna benzer hususlar belirtildikten sonra evlilik yaşamı ve çocukları (İshak ve İsmail) hakkında bilgi verilir (İbrahim Suresi, ayet 37-41; Sâffât Suresi, ayet 101-113) ve sonra oğlu *İsmail'i* kurban olarak sunuşu hikâyeye edilir (Sâffât Suresi, ayet 101-111). Oysa İbrahim'le ilgili hikâyeyi Muhammed, *Tevrat'tan* almış ve bazı değişikliklerle *Kur'an'a* sokmuştur. *Tevrat'a* göre, İbrahim Yahudi ırkının babası olarak kabul edildiği halde, *Muhammed* onu "hanif", "müslim" olarak Müslümanların isim babası saymıştır. Ancak ne var ki, tarihi verilere göre "İbrahim" diye bir kimse yok. *Tevrat'ı* hazırlayanlar, eski Hint efsanelerinden yararlanarak kendi kafalarından İbrahim'i yaratmışlardır. Nitekim *Tevrat'a* göre, İbrahim'in ilk adı "Abram"dır. Bu ad, Hint dilindeki "Brama"dans gelir. Hintlilerin "Yaratıcı" diye bildikleri şeydir. Hintçe kökeni "Parabrahm"